

Continguts

PRESENTACIÓ	2
OBJECTIUS	2
ÀMBIT D'APLICACIÓ	3
DRETS DELS ALUMNES	3
CONCEPTUALITZACIÓ	3
PREVENCIÓ	4
DETECCIÓ	5
Indicadors físics	5
Indicadors conductuals	5
Indicadors emocionals	6
Per part dels companys	6
VALORACIÓ	6
PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ	8
REGISTRE I AVALUACIÓ	12

PRESENTACIÓ

La lluita contra les diferents formes d'ASSETJAMENT (física, verbal, digital, d'exclusió social) és una prioritat per a l'Escola i per eradicar les pràctiques d'ASSETJAMENT, discriminacions i abusos, i oferir un entorn de creixement saludable, digne i igualitari, per als seus alumnes.

L'escola com a espai de socialització, és el marc idoni on implementar estratègies de prevenció enfront situacions d'assetjament i ciberassetjament que facilitin la creació d'un clima de convivència positiu a l'aula i contribueixin a la construcció de la cultura de pau al món.

L'existència d'aquest protocol ha de permetre dotar l'escola i el professorat d'una eina efectiva de prevenció, detecció i intervenció en situacions d'assetjament i de ciberassetjament, establint un marc comú d'actuació i afavorint la coordinació dels diferents agents implicats mitjançant un circuit sistematitzat.

En aquest protocol es volen assolir compromisos sobre la informació, la prevenció, la mediació i la supressió de conductes assetjadores, així com l'establiment d'un procediment intern, sumari i respectuós amb les garanties de presumpció d'innocència i confidencialitat, per tal de canalitzar les queixes que hi pugui haver i facilitar la seva resolució dins de la pròpia escola.

Com dèiem abans, els avantatges de comptar amb un protocol intern són evidents, ja que, a més de ser un mecanisme preventiu per sensibilitzar la comunitat educativa en general i dissuadir els possibles assetjadors, facilita una via de reclamació fàcil, accessible per qualsevol afectat, i facilita l'adopció de solucions consensuades.

OBJECTIUS

Aquest protocol té l'objectiu principal d'establir les actuacions necessàries per prevenir i actuar davant les queixes en matèria d'ASSETJAMENT escolar de qualsevol naturalesa: física, verbal, digital i d'exclusió social amb la finalitat explícita d'eradicar aquest tipus de conductes en l'àmbit de l'escola.

Per tant, aquest protocol establirà els mecanismes per presentar queixes i denunciar possibles conductes d'ASSETJAMENT, analitzar i avaluar els possibles casos, així com proposar les mesures preventives i d'intervenció que permetin la resolució interna d'aquests casos a l'escola.

Aquest protocol també pretén:

- Sensibilitzar el professorat i el personal del centre, l'alumnat i les seves famílies sobre l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals i la necessitat d'educar en la gestió positiva dels conflictes per prevenir-lo.
- Fomentar la implementació de mesures preventives enfront l'assetjament i el ciberassetjament entre iguals en els centres educatius.

- Facilitar la detecció de situacions d'assetjament i de ciberassetjament entre iguals que poden afectar el benestar de les persones i arribar a vulnerar els seus drets elementals.
- Promoure les intervencions educatives entre l'alumnat i les seves famílies enfront situacions d'assetjament i de ciberassetjament entre iguals.
- Establir un circuit de coordinació entre els diferents membres de la comunitat escolar i educativa implicats en el protocol.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquest protocol és aplicable a qualsevol treballador vinculat laboralment a l'ESCOLA VEDRUNA GRÀCIA

També s'aplicarà aquest protocol al personal que pertany a altres empreses contractades i el seu monitoratge.

DRETS DELS ALUMNES

Aquest protocol es basa en tres principis irrenunciables per part de les persones:

- El dret de qualsevol persona a rebre un tracte cortès, respectuós i digne.
- El dret a la igualtat i a la no-discriminació.
- El dret a la salut, garantint la prevenció i la protecció davant els riscos que puguin deteriorar la salut física i/o psíquica de les persones.

Tots els alumnes de l'escola tenen el dret de ser protegits per poder dur a terme la seva activitat en un entorn lliure d'ASSETJAMENT, en el qual es respecti la seva dignitat com a persones.

En concret,

- Els/les alumnes que se senti assetjats/des tenen dret a:
- Denunciar els fets.
- Ser escoltada i assessorada.
- Ser protegida davant actituds de menyspreu.
- Rebre suport per desenvolupar les seves habilitats personals per afrontar la situació.

Els/les alumnes presumptament assetjadors/res tenen dret a:

- La presumpció d'innocència i a defensar-se de les acusacions.
- Ser escoltada i rebre un tracte just.
- Conèixer la naturalesa i el contingut de la queixa.
- Rebre suport per desenvolupar les seves habilitats personals per resoldre la situació

CONCEPTUALITZACIÓ

L'assetjament entre iguals es pot exercir de forma directa o indirecta. En les formes directes, l'agressor dona la cara, la víctima s'adona que algú li està fent mal. En canvi, les formes indirectes poden ser molt subtils: la víctima percep que hi ha alguna cosa que no rutlla, però no acaba de saber què està passant ni qui n'és responsable. El fet de no identificar l'agressor pot desestabilitzar molt; la víctima arriba a dubtar de les seves pròpies

percepcions i pot patir un fort estrès i ansietat. Segons la forma i la naturalesa de les agressions, podem trobar els següents tipus d'assetjament entre iguals:

	Forma	
Naturalesa	Directa	Indirecta
Física	Donar empentes Pegar Amençar amb armes...	Robar objectes d'algú Trencar objectes d'algú Amagar objectes d'algú...
Verbal	Insultar Burlar-se Anomenar amb malnoms...	Parlar malament d'algú Difondre falsos rumors...
Digital	Trucades i missatges de text e-mails Fotografies i vídeos tramesos directament Participació en xats	Comentaris, fotografies i vídeos penjats a les xarxes socials de forma anònima Suplantació de personalitat per enviar o publicar material comprometedor
Exclusió social	Excloure No deixar participar...	Ignorar Fer com si fos transparent...

Si el mitjà utilitzat és el telèfon mòbil o l'ordinador (missatges de text, e-mails, xarxes socials, etc.), estaríem parlant de ciberassetjament. En aquest cas, l'agressor s'empara en l'anonimat i això porta la víctima a desconfiar de tothom. A més a més, l'efecte expansiu de la xarxa fa que l'acció adquireixi una dimensió exponencial.

De vegades, les conductes d'odi i discriminació poden desembocar en situacions d'assetjament que pot tenir conseqüències molt negatives per a qui les pateix.

PREVENCIÓ

L'educació en Valors i Actituds constitueix una acció preventiva que contribuirà a millorar les relacions amb un mateix i amb els altres i, per tant, a evitar l'assetjament o altres respostes no desitjables. Els temes que en el marc del Projecte de convivència contribueixen de manera específica a treballar les competències socioemocionals són:

- Educació socioemocional
- Educar en el respecte
- Educar en la gestió positiva dels conflictes (Mediació)
- Coeducació
- Educació intercultural i interreligiosa
- Inclusió
- Educació per la pau

L'ús de Metodologies actives Entre les metodologies actives destaquem el treball i aprenentatge cooperatiu. Aquesta metodologia contribueix de manera eficaç a combatre actituds discriminatòries, crear comunitats d'acollida, aconseguir una educació per a tots i, en definitiva, construir una societat més inclusiva. El treball cooperatiu afavoreix l'establiment de relacions positives basades en el respecte mutu i el diàleg, la generositat, la solidaritat i l'empatia.

La interacció entre iguals i l'intercanvi comunicatiu contribuiran a mobilitzar els recursos cognitius de tots els alumnes i a adquirir valors instrumentals. El fet de compartir el procés d'aprenentatge, de donar i rebre ajuda, contribueix al fet que s'assoleixin millor els continguts d'aprenentatge i al desenvolupament integral de l'alumnat.

D'altra banda, es comparteixen diferents perspectives sobre els temes que es treballen o els conflictes que sorgeixen i s'aprèn a actuar de manera col·lectiva per l'interès del grup i a oferir, demanar i acceptar l'ajuda dels altres.

DETECCIÓ

Coneixement o sospita d'una situació de ciberassetjament escolar per part de qualsevol membre de la comunitat educativa. Els casos d'assetjament solen donar-se lluny de la vigilància dels adults i la majoria dels casos no són denunciats. Ja s'ha comentat que és de gran importància treballar per la prevenció, però en el cas que es detectin conductes assetjadores, és fonamental actuar al més aviat possible.

Els indicadors observables des de l'àmbit escolar i familiar en un nen o en un adolescent que és assetjat són de tipologia molt diversa. És important estar atents i tenir present que en una situació d'assetjament la persona maltractada pot manifestar més d'un símptoma i de diferent categoria. Tanmateix, l'observació d'alguns d'aquests indicis no ha d'associar-se exclusivament a una conducta d'assetjament.

Caldrà ser molt curosos ja que aquests indicadors poden estar associats a altres problemàtiques. Els casos d'assetjament solen donar-se lluny de la vigilància dels adults i la majoria dels casos no són denunciats. Ja s'ha comentat que és de gran importància treballar per la prevenció, però en el cas que es detectin conductes assetjadores, és fonamental actuar al més aviat possible.

Els indicadors observables des de l'àmbit escolar i familiar en un nen o en un adolescent que és assetjat són de tipologia molt diversa. És important estar atents i tenir present que en una situació d'assetjament la persona maltractada pot manifestar més d'un símptoma i de diferent categoria. Tanmateix, l'observació d'alguns d'aquests indicis no ha d'associar-se exclusivament a una conducta d'assetjament. Caldrà ser molt curosos ja que aquests indicadors poden estar associats a altres problemàtiques.

Indicadors físics

1. Sovint presenta nafres, talls o blaus inexplicables.
2. Presenta trastorns psicossomàtics (mal de panxa, mal de cap, vòmits...).
3. Manifesta canvis en les pautes de menjar: sovint hi ha disminució de les ganes de menjar i pèrdua de pes.
4. S'expressa amb dificultat i fins i tot quequeja.
5. Té problemes de son. 6 Presenta tics nerviosos.

Indicadors conductuals

1. Evita anar a determinats llocs, classes, falta dies determinats...

2. Fa absentisme i pot arribar a l'abandonament escolar.
3. Presenta una actitud hipervigilant, de recel.
4. Sovint està sol, no té amics i/o és rebutjat pels companys.
5. Presenta canvis sobtats en les rutines diàries (no vol anar al pati, no vol seure en un lloc, vol quedar-se a la classe, demana que el mestre l'acompanyi, etc.).
6. Baixa el seu rendiment acadèmic.
7. No troba, perd o li prenen les coses sovint.
8. Sovint és intimidat o molestat, es fiquen amb ell o està ficat en baralles en què es troba indefens.
9. Comença a amenaçar o agredir altres nens més petits.
10. Sempre explica històries, diu mentides, fa estranyes justificacions.
11. Es culpa dels problemes o les dificultats.

Indicadors emocionals

1. Expressa canvis sobtats d'humor, d'estats d'ànim o de comportament.
2. Expressa inseguretat i /o ansietat.
3. Li costa controlar-se.
4. Mostra poques habilitats socials (especialment assertivitat).
5. Mostra un aspecte contrariat, trist, deprimit i/o temorenc sense motiu aparent.
6. Plora amb facilitat i/o sovint s'angoixa emocionalment.
7. Es mostra enfadat, depressiu o frustrat després d'utilitzar l'ordinador.
8. Es tanca en si mateix, evitant relacionar-se amb els amics o amb la família.
9. Es preocupa excessivament per la seva seguretat personal: dedica molt de temps i esforç a pensar i preocupar-se per trobar trajectes i espais segurs.
10. S'obsessiona per la seva alçada o pel seu pes, o altres trets físics.

Per part dels companys

1. Se'n burlen i li fan bromes desagradables, l'insulten, etc.
2. Li fan arribar notes o missatges electrònics insultants o amenaçadors.
3. Li donen contínuament la culpa de les coses que surten malament.
4. No li parlen, l'ignoren.
5. L'anomenen amb malnoms.
6. Mai no el conviden a festes o activitats fora de l'escola.
7. En els jocs d'equip sempre és dels últims en ser triat.
8. Coaccionen els possibles amics per tal que no interactuïn amb ell.
9. Rebutgen seure al seu costat.
10. Se'n burlen i el rebutgen pel seu aspecte físic, per com vesteix, per la seva forma de ser, per la seva orientació sexual...

VALORACIÓ

LA DIRECCIÓ

Correspon a la direcció del centre aplicar la normativa vigent respecte a la convivència en el centre.

Un cop hi hagi coneixement o sospita d'una situació d'assetjament o de ciberassetjament escolar per part de qualsevol alumne o alumna, la direcció traslladarà a la comissió de valoració.

L'EQUIP DE VALORACIÓ

L'Equip de Valoració estarà format pel director/a pedagògic/a o el/la cap d'estudis de l'etapa, el tutor, el coordinador/a del cicle i un membre del DOIP. Aquest equip compilarà informació sobre el fet succeït parlant amb els tutors i les tutores de l'alumnat implicat, les seves famílies i altres membres de la comunitat educativa.

És important que l'obtenció d'informació es faci des del respecte i la no-estigmatització de l'alumne.

Un cop l'equip de valoració ha compilat la informació relativa al fet detectat, serà convenient dur a terme una entrevista individual amb cadascun dels alumnes implicats per conèixer més dades sobre la seva situació personal i la seva valoració dels fets. Algunes consideracions generals :

- Crear un clima de confiança i de respecte que faciliti la comunicació.
- Fer que se sentin participants del procés establert.
- Evitar plantejar l'entrevista com un interrogatori, utilitzant el diàleg com a instrument per a la bona comunicació.
- Oferir informació objectiva, realista i contrastada sobre què es considera assetjament.
- Actuar amb honestat amb el jove, informant-lo que es trametrà la informació als familiars o a altres serveis, si és necessari. Algunes consideracions per a l'entrevista a l'alumnat assetjador:
- Parlar amb serenitat, utilitzant un to de veu respectuós i no agressiu, i evitar discussions, ja que creen resistències.
- Evitar valoracions morals o de judici. Cal recordar que és un espai per recollir informació per a la intervenció posterior. Algunes consideracions per a l'entrevista a l'alumnat assetjat:
- Trametre'ls que entenem la dificultat de parlar del que ha passat o està passant, però també la importància de fer-ho.
- Parlar amb serenitat i evitar que es culpabilitzi pel que ha passat o està passant.
- No parlar de forma excessiva i escoltar atentament i amb empatia.

Detectar les situacions d'assetjament és complex, especialment per part de les persones adultes, docents i famílies. La relació amb els iguals pot facilitar que qui està patint assetjament doni a conèixer als seus companys el que està passant, però que aquests no facin res per canviar la situació.

És important treballar amb aquest grup d'observadors passius per transmetre'ls, d'una banda, la voluntat ferma d'aturar l'assetjament i, d'altra banda, que es vol fer comptant amb la seva col·laboració.

La passivitat dels observadors té conseqüències negatives en el grup, tant en el clima d'aula com en el desenvolupament personal dels seus membres, ja que:

- a) Legitimen accions reprovables, quan callen perquè no saben què fer o temen ser acusats de "xivatos".
- b) Esdevenen còmplices de l'assetjador, quan legitimen les seves accions.
- c) Fomenten viure en un clima de temor i injustícia regit per la llei del més fort, quan miren cap a un altre costat.

En definitiva, el desenvolupament moral i la capacitat de discernir d'aquests observadors passius resulten greument afectats quan veuen que algú pateix injustament i no fan res per evitar-ho.

Els objectius de l'entrevista a l'alumnat observador són:

- a) Sensibilitzar enfront l'assetjament entre iguals, propiciant l'empatia cap a qui el pateix.
- b) Contribuir a trencar la llei del silenci per tal de visualitzar possibles situacions d'assetjament que roman ocult als ulls de les persones adultes.
- c) Animar a identificar i confirmar qui pateix assetjament i qui l'exerceix.
- d) Buscar la seva implicació, proporcionant ajuda per tal de canviar el rol d'espectador passiu a col·laborador actiu.
- e) Ajudar a assumir el rol d'alumne ajudant, acordant les primeres mesures de protecció cap a la víctima.
- f) Garantir la confidencialitat.

En l'annex 3 del protocol trobarem una guia per a l'entrevista amb el grup d'observadors.

Un cop l'equip de valoració ha recollit tota la informació caldrà comunicar-ho a les famílies dels afectats en el procediment. Per això caldrà que es tingui present la importància de:

- Fer una presentació clara, amb una comunicació calmada.
- Utilitzar les eines de comunicació adequades (empatia, missatges en primera persona, etc.) per no alarmar excessivament la família.
- Explicar que l'escola i la família tenen el mateix objectiu i per això es demana col·laboració i compromís.

En el moment de la comunicació a les famílies es recomana sobretot:

- Valorar l'esforç i la feina feta per la família.
- Transmetre confiança en el fet que les coses poden millorar.
- Evitar: – centrar-se en la persona en lloc de tractar el fet, – jutjar ni fer sentir culpable la família.

Trobarem més recomanacions i consells en l'ANNEX 4 del protocol.

PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ

INTERVENCIÓ DAVANT UN CONFLICTE GREU

Si de la valoració de la informació obtinguda per l'equip de valoració se'n després que es tracta d'un conflicte greu la direcció del centre actuarà seguint la normativa que es descriu en l'ANNEX 1 d'aquest protocol.

1. El director general del centre realitzarà un incoació d'expedient disciplinari. Per tal d'evitar perjudicis majors, en incoar un expedient, la direcció del centre pot aplicar, de manera excepcional, una suspensió d'assistència a l'aula per un mínim de 3 dies prorrogables a 20 dies. Aquesta suspensió pot comportar la no assistència al centre. Altrament, l'alumne/a haurà d'assistir al centre, però no podrà participar en les activitats lectives amb el seu grup mentre duri la suspensió.
 - a. Al més aviat possible, el director ha de designar la persona instructora, i notificar la incoació de l'expedient a l'alumne/a i, en el cas dels menors, als pares.
 - b. També el més aviat possible, la persona instructora ha de practicar les actuacions que s'estimi pertinents per a l'aclariment dels fets esdevinguts. El termini per realitzar el tràmit de vista de l'expedient, és de cinc dies lectius (des de la seva comunicació) i el termini per formular-hi al·legacions és de cinc dies lectius més.
 - c. Abans de formular la proposta definitiva de resolució, l'instructor o instructora de l'expedient ha d'escoltar l'alumnat afectat, i també els progenitors o tutors legals, i els ha de donar vista de l'expedient completat fins a la proposta de resolució provisional per tal que puguin manifestar la seva conformitat amb allò que a l'expedient s'estableix i es proposa o hi puguin formular al·legacions.
 - d. Un cop realitzat el tràmit de vista i audiència i transcorregut el període d'al·legacions, l'instructor formula la proposta de resolució de l'expedient a la direcció del centre.

Si l'alumne/a reconeix immediatament els fets i la família ho accepta, es pactarà una sanció reparadora i es cercarà col·laboració amb agents externs a l'escola per donar resposta a la situació creada.

En qualsevol dels casos si la falta es pot considerar un delicte penal es poden donar dues situacions:

Si l'alumne és menor de 14 anys (ANNEX 5)

Si l'alumne és major de 14 anys es comunicarà als mossos de proximitat i en el seu cas a la fiscalia de menors.

En qualsevol cas es mantindrà informat el consell escolar del centre.

Mediació escolar

La mediació és una estratègia de gestió positiva de conflictes que intenta treballar amb l'altre i no contra l'altre, per tant, el punt de partida ha de ser el reconeixement mutu, la confidencialitat i la voluntat d'acord. El procés de mediació és voluntari i, amb l'ajuda d'una tercera persona imparcial, té com a objectiu que les parts en conflicte siguin capaces d'arribar a acords consensuats i cooperatius mitjançant el diàleg, i així viure i conviure pacíficament.

La persona mediadora ha de ser conscient del desequilibri de poder que es dóna en una situació d'assetjament. Tot i la seva neutralitat, haurà d'intentar que ambdues parts també prenguin consciència d'aquest desequilibri i reequilibrar la relació de poder o bé facilitar que les parts en conflicte ho facin. D'aquesta manera serà possible expressar les necessitats i arribar a una solució consensuada i més justa i, a més, restaurar o establir una relació basada en el respecte.

També es pot oferir la mediació com a estratègia de reparació o de reconciliació, un cop aplicada una mesura correctora o una sanció, per tal de restablir la confiança entre les persones i proporcionar nous elements de resposta en situacions semblants que es puguin produir, com queda recollit a l'article 25.3 de l'esmentat decret.

Tenint en compte que les conductes discriminatòries poden ser prou greus com per activar el protocol de conflictes greus i iniciar la incoació d'un expedient, l'article 26 exposa que, en el cas que el procés de mediació s'iniciés durant la tramitació d'un procediment sancionador, el centre ha de disposar de la confirmació expressa de l'alumne o alumna, i, si és menor, dels seus pares, en un escrit dirigit al director o a la directora del centre on consti l'opció per la mediació i la voluntat de complir l'acord a què s'arribi.

En aquest cas, s'atura provisionalment el procediment sancionador, s'interrompen els terminis de prescripció previstos als articles 37 i 48, i no es poden adoptar les mesures provisionals recollides a l'article 44, o bé se suspèn provisionalment la seva aplicació, si ja s'haguessin adoptat.

En una situació d'assetjament hi pot haver més d'un alumne assetjador i podria ser interessant que poguessin dialogar tots plegats amb l'ajuda d'una persona facilitadora. Fins i tot, es pot valorar la bondat de donar veu a altres persones, com els amics o les famílies. En aquests casos es pot optar per oferir una pràctica restaurativa.

Actuació amb l'alumne/a assetjat

Totes les mesures proposades haurien de tenir en compte la situació de partida de l'alumnat que ha patit assetjament i les seves possibilitats, per tal que, amb el suport necessari, pugui assumir-les i ser partícip del procés personal de transformació del conflicte. Les actuacions haurien de centrar-se en els eixos següents:

- Mesures de protecció i seguretat adreçades a l'alumne consistents en:
 - L'observació atenta per part del professorat per evitar noves situacions d'assetjament
 - L'acompanyament i seguiment diari per part d'un professor o professora referent amb qui l'alumne o alumna tingui confiança i una relació empàtica i afectiva.
 - L'impuls de programes d'ajuda entre iguals, companys-tutors, que poden oferir tranquil·litat i confiança, i contribuir que no es repeteixin aquestes situacions.
 - El foment del treball cooperatiu per afavorir l'acompanyament dels alumnes agredits i la implicació de la resta del grup, evitant situacions d'aïllament.

- Sol·licitar la col·laboració i el compromís de la família. Els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu són una bona eina per recollir les propostes i compromisos que adquireixen el centre i la família, i així facilitar-ne el seguiment.
- Acompanyament per part de l'equip docent, tutor, orientador o professional del DOIP:
 - Recuperació de l'autoestima
 - Afavorir una actitud positiva cap als aprenentatges.
 - Proposar activitats en què pugui participar de manera activa, i que l'ajudin a expressar-se i comunicar-se.
 - Valorar els seus progressos, tant des del centre com des de la família.
 - Realitzar activitats per aprendre a gestionar i regular les emocions: preveure estats emocionals negatius, generar emocions positives, autocontrol, assertivitat, etc.
 - Proposar mesures i estratègies per desenvolupar la competència social.
- Mesures curriculars específiques en el cas que els fets hagin afectat el procés escolar de l'alumne.
- Derivació del cas a altres professionals, si cal una intervenció més especialitzada (metge pediatra o metge de família, Unitat de Salut Mental, etc.)

Actuació amb el grup classe

La resposta a l'assetjament entre iguals posa l'èmfasi en qui assetja i en qui és assetjat. Tanmateix, és important no centrar l'atenció exclusivament en aquests alumnes ja que, de fet, l'assetjament és un fenomen grupal: el grup, explícitament o amb la seva actitud passiva, amplifica i legitima les conductes d'assetjament.

En grups altament cohesionats és més difícil que es doni una situació d'assetjament, però en el cas que es produeixi és molt probable que pugui aturar-se amb la col·laboració dels membres del grup que, d'una banda, desaproven la conducta i pressionen a qui l'exerceix perquè deixi de fer-ho i, d'altra, ofereixen ajuda a qui pateix assetjament. El grup pot ser l'element clau del clima relacional de l'aula. Per tal que assumeixi aquest rol de facilitador de la convivència, cal que prengui consciència, entre d'altres, dels principis següents:

- Totes les persones tenen dret a ser respectades, no insultades, ni menyspreades o humiliades.
- L'abordatge de la diversitat s'ha de fer amb curiositat i respecte, sense etiquetatges ni exclusió dels que són diferents, per així contribuir a valorar-la com una riquesa.
- L'acompanyament i suport als companys o companyes que puguin patir discriminació, tot mostrant empatia, pot facilitar que expressin com se senten.
- Les persones que discriminen també necessiten ajuda per prendre consciència de la situació i les seves conseqüències, i per assumir responsabilitats i reparar la relació amb l'altra persona.

La intervenció enfront l'assetjament entre iguals ha d'aconseguir introduir canvis en les dinàmiques internes del grup i transformar els silencis, els maltractaments, l'exclusió o

l'aïllament, que han estat indicadors d'un conflicte latent, per tal d'aturar l'assetjament i donar resposta a la persona que està patint. També ha d'incidir en l'assumpció de la responsabilitat individual de qui assetja. (ANNEX 6)

Actuació amb les famílies

Una bona proposta d'intervenció ha de tenir en compte dues dimensions: la intervenció escolar i la intervenció familiar (amb la família de l'alumne ofès i la de l'ofensor). També es pot comptar amb les famílies d'alumnes del grup-classe que han actuat com a seguidors o bé observadors actius, si es creu necessari. S'aconsella que les entrevistes a les famílies es facin individualment.

Els objectius són compartits pel centre i la família pel que caldrà cercar la seva complicitat per donar coherència a les actuacions. Els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu són una bona eina per recollir les propostes i compromisos que adquireixen el centre i la família i així facilitar-ne el seguiment. És important mantenir absoluta confidencialitat sobre qualsevol circumstància que faci referència a qualsevol dels alumnes implicats. (ANNEX 7)

REGISTRE I AVALUACIÓ

Totes les actuacions realitzades en un els procés de prevenció, detecció, valoració i intervenció hauran de quedar registrades en un document per a la seva avaluació. (ANNEX 8)

ANNEX 1 Normativa d'aplicació

1. LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (DOGC 5422 - 16/07/2009)

L'article 33, sobre Protecció contra l'assetjament escolar i contra les agressions, exposa que:

1. El Govern i el Departament han d'adoptar les mesures necessàries per a prevenir les situacions d'assetjament escolar i, si s'escauen, afrontar-les de manera immediata, i per a assegurar en tot cas als afectats l'assistència adequada i la protecció necessària per a garantir-los el dret a la intimitat.
2. El Departament ha de posar a disposició dels centres els mitjans necessaris per a atendre les situacions de risc d'assetjament escolar. En cas que resulti imprescindible, es poden adoptar mesures extraordinàries d'escolarització, i el Departament pot adoptar també, en l'àmbit del personal al seu servei, mesures extraordinàries de mobilitat.

L'article 37, sobre Faltes i sancions relacionades amb la convivència, disposa que:

1. Es consideren faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre educatiu les conductes següents:

a) Les injúries, ofenses, agressions físiques, amenaces, vexacions o humiliacions a altres membres de la comunitat educativa, el deteriorament intencionat de llurs pertinences i els actes que atemptin greument contra llur intimitat o llur integritat personal.

(...)

d) La comissió reiterada d'actes contraris a les normes de convivència del centre.

2. Els actes o les conductes a què fa referència l'apartat 1 que impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels afectats s'han de considerar especialment greus.
3. Les sancions que es poden imposar per la comissió d'alguna de les faltes tipificades per l'apartat 1 són la suspensió del dret de participar en activitats extraescolars o complementàries o la suspensió del dret d'assistir al centre o a determinades classes, en tots dos supòsits per un període màxim de tres mesos o pel temps que resti fins a la finalització del curs acadèmic, si són menys de tres mesos, o bé la inhabilitació definitiva per a cursar estudis al centre.

2. Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. DOGC 5686–05.08.2010

L'article 24, sobre Mesures correctores i sancionadores, manifesta que:

1. L'aplicació de mesures correctores i sancionadores de les irregularitats o faltes comeses per l'alumnat que afectin la convivència, establertes a la Llei d'educació, a les normes d'organització i funcionament del centre i, en el seu cas, en la carta de compromís educatiu s'ha d'inscriure en el marc de l'acció educativa i té per finalitat contribuir a la millora del seu procés educatiu. Sempre que sigui concordant amb aquesta finalitat, la mesura correctora ha d'incloure alguna activitat d'utilitat social per al centre.

(...)

3. Per a la graduació en l'aplicació de les sancions que corregeixen les faltes esmentades a l'article 37.1 de la Llei d'educació, s'han de tenir en compte els criteris següents:
 - a. Les circumstàncies personals, familiars i socials i l'edat de l'alumnat afectat.
 - b. La proporcionalitat de la sanció amb la conducta o acte que la motiva.
 - c. La repercussió de la sanció en la millora del procés educatiu de l'alumnat afectat i de la resta de l'alumnat.
 - d. L'existència d'un acord explícit amb els progenitors o tutors legals, en el marc de la carta de compromís educatiu subscripta per la família, per administrar la sanció de manera compartida.
 - e. La repercussió objectiva en la vida del centre de l'actuació que se sanciona.
 - f. La reincidència o reiteració de les actuacions que se sancionen.

En tot cas, els actes o conductes a què fa referència l'article 37.1 de la Llei d'educació s'han de considerar especialment greus, i les mesures sancionadores s'han d'acordar de manera proporcionada a aquesta especial gravetat, quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra circumstància personal o social de terceres persones que resultin afectades per l'actuació a corregir.

L'article 25 desenvolupa les garanties i procediment en la correcció de faltes greument perjudicials per a la convivència.

- a. Les faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre tipificades a l'article 37.1 de la Llei d'educació es corregeixen mitjançant una sanció de les previstes a l'article 37.3 de la Llei esmentada. Correspon a la direcció del centre imposar la sanció en la resolució de l'expedient incoat a l'efecte, sense perjudici que la mesura correctora incorpori alguna activitat d'utilitat social per al centre i, en el seu cas, del

rescabament de danys que es puguin establir de manera complementària en la resolució del mateix expedient.

- b. La instrucció de l'expedient a què fa referència l'apartat anterior correspon a un o una docent amb designació a càrrec de la direcció del centre. A l'expedient s'estableixen els fets, i la responsabilitat de l'alumnat implicat, i es proposa la sanció així com, si escau, les activitats d'utilitat social per al centre i, en el seu cas, l'import de reparació o restitució dels danys o materials que eventualment hagin quedat afectats per l'actuació que se sanciona.
 - c. De la incoació de l'expedient la direcció del centre n'informa l'alumnat afectat i, en el cas de menors de 18 anys, també els progenitors o tutors legals. Sense perjudici de les altres actuacions d'instrucció que es considerin oportunes, abans de formular la proposta definitiva de resolució, l'instructor o instructora de l'expedient ha d'escoltar l'alumnat afectat, i també els progenitors o tutors legals, i els ha de donar vista de l'expedient completat fins a la proposta de resolució provisional per tal que puguin manifestar la seva conformitat amb allò que a l'expedient s'estableix i es proposa o hi puguin formular al·legacions. El termini per realitzar el tràmit de vista de l'expedient, de la realització del qual n'ha de quedar constància escrita, és de cinc dies lectius i el termini per formular-hi al·legacions és de cinc dies lectius més.
 - d. Per tal d'evitar perjudicis majors a l'educació de l'alumnat afectat o a la de la resta d'alumnat del centre, en incoar un expedient la direcció del centre pot aplicar, de manera excepcional, una suspensió provisional d'assistència a classe per un mínim de tres dies lectius prorrogables fins a un màxim de 20 dies lectius, que ha de constar en la resolució de la direcció que incoa l'expedient. Aquesta suspensió pot comportar la no-assistència al centre.
4. Altrament, l'alumne/a haurà d'assistir al centre, però no podrà participar en les activitats lectives amb el seu grup mentre duri la suspensió provisional d'assistència a classe. En tot cas, en la suspensió provisional d'assistència a classe, que s'ha de considerar a compte de la sanció, s'han de determinar les activitats i mesures educatives a dur a terme durant aquest període.
 5. Un cop resolt l'expedient per la direcció del centre, i a instàncies dels progenitors o tutors legals, o de l'alumnat afectat si és major d'edat, el consell escolar pot revisar la sanció aplicada, sens perjudici, de la presentació dels recursos o reclamacions pertinents davant els serveis territorials corresponents. En qualsevol cas, la direcció del centre ha d'informar periòdicament el consell escolar dels expedients que s'han resolt. Les faltes i sancions a què es refereix aquest article prescriuen, respectivament, als tres mesos de la seva comissió i de la seva imposició.
 6. Per garantir l'efecte educatiu de l'aplicació de les sancions que comportin la pèrdua del dret a assistir temporalment al centre en les etapes d'escolarització obligatòria es procurarà l'acord del pare, mare o tutor o tutora legal. Quan no s'obtingui aquest acord, la resolució que imposa la sanció expressarà motivadament les raons que ho han impedit. La sanció d'inhabilitació definitiva per cursar estudis en el centre, en les etapes obligatòries, ha de garantir a l'alumne/a un lloc escolar en un altre centre. El

Departament d'Educació ha de disposar el que sigui pertinent quan el centre afectat no pugui gestionar directament la nova escolarització de l'alumnat en qüestió.

7. Quan, en ocasió de la presumpta comissió de faltes greument perjudicials per a la convivència, l'alumne/a, i la seva família en els i les menors d'edat, reconeixen de manera immediata la comissió dels fets i accepten la sanció corresponent, la direcció imposa i aplica directament la sanció. Tanmateix, ha de quedar constància escrita del reconeixement de la falta comesa i de l'acceptació de la sanció per part de l'alumne/a i, en els i les menors d'edat, del seu pare, mare o tutor o tutora legal.

L'apartat 1 de la disposició addicional dinovena, que desenvolupa la Responsabilitat en les conductes greument perjudicials per a la convivència en els centres, disposa que:

1. La direcció del centre públic ha de comunicar al ministeri fiscal qualsevol fet que pugui ser constitutiu de delictes o falta perseguible penalment comès per qualsevol persona de la comunitat educativa en el centre o en relació directa amb la seva activitat, sense perjudici de la continuïtat de les accions correctores previstes en aquest Decret per a l'alumnat i en la regulació disciplinària d'aplicació als treballadors del centre d'acord amb el que preveuen les lleis.

3. DECRET 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC 4670 - 06.07.2006)

L'article 25, sobre l'Àmbit d'aplicació de la mediació, disposa que:

(...)

2. Es pot oferir la mediació en la resolució de conflictes generats per conductes de l'alumnat contràries a les normes de convivència o greument perjudicials per a la convivència del centre, llevat que es doni alguna de les circumstàncies següents:

- a) Que la conducta sigui una de les descrites en l'apartat b) o c) de l'article 38, i s'hagi emprat greu violència o intimidació, o la descrita en l'apartat h) del mateix article.
- b) Que ja s'hagi utilitzat el procés de mediació en la gestió de dos conflictes amb el mateix alumne o alumna, durant el mateix curs escolar, qualsevol que hagi estat el resultat d'aquests processos.

3. Es pot oferir la mediació com a estratègia de reparació o de reconciliació, un cop aplicada una mesura correctora o una sanció, per tal de restablir la confiança entre les persones i proporcionar nous elements de resposta en situacions semblants que es puguin produir.

ANNEX 2 L'ENTREVISTA

Hi ha cinc eixos d'atenció que ens poden ajudar a conèixer la situació personal i contextual de l'alumne:

1. SITUACIÓ FORMATIVA
2. SITUACIÓ FAMILIAR
3. OCUPACIÓ DEL TEMPS D'OCI/LLEURE
4. ASPECTES RELACIONALS
5. FACTORS DE PERSONALITAT, PSICOLÒGICS I/O CONDUCTUALS.

GUIA

1. SITUACIÓ FORMATIVA

- Curs que fa i correspondència amb l'edat
- Percepció del menor sobre la seva situació formativa
- Possible absentisme i/o passivitat
- Dificultats d'adaptació i/o poca integració amb els companys o amb les normes
- Expectatives acadèmiques
- Motivació / satisfacció per l'estudi
- Models de referència (professors / companys / família)
- Rendiment acadèmic

2. SITUACIÓ FAMILIAR

- Estructura familiar
 - Amb qui viu
 - Situació ocupacional dels pares
- Dinàmica familiar
 - Comunicació
 - Confiança
 - Afectivitat
 - Cohesió
 - Relació entre els pares
 - Relació amb els pares
 - Relació amb els germans
 - Estil educatiu (permissiu, autoritari, etc.)
 - Límits i normes
- Actitud de la família davant la situació d'assetjament que s'ha donat

3. TEMPS D'OCI

- Activitats d'oci, aficions, lleure educatiu i esport
- Temps d'oci familiar compartit

4. ASPECTES RELACIONALS

En el centre:

- Grup d'amics. Rol en el grup d'amics.
- Relacions amb els companys del grup-classe. Rol en el grup-classe

Fora del centre:

- Pertinença a algun grup social. Rol en el grup social.

5. FACTORS DE PERSONALITAT, PSICOLÒGICS I/O CONDUCTUALS

Emocionals

- Grau d'autoestima
- Grau d'autonomia
- Grau d'autocontrol emocional
- Trastorns / medicació

Socials

- Reconeixement de l'altre
- Empatia
- Assertivitat
- Habilitats comunicatives

Gestió positiva dels conflictes

- Autocontrol del comportament i de la conducta
- Competències per a la resolució de conflictes: escolta activa, diàleg, facilitat per arribar a acords en què tothom hi guanyi

ANNEX 3 ENTREVISTA AMB EL GRUP D'OBSERVADORS

Es proposa reunir un petit grup d'observadors en un espai que faciliti una conversa relaxada i discreta. La sala de mediació pot ser un bon lloc, ja que es pot associar a un espai en el qual es resolen conflictes de manera voluntària i es garanteix la confidencialitat. A més de demanar-los ajuda en la detecció d'una possible situació d'assetjament, cal treballar amb ells el seu canvi de rol i que siguin capaços de deixar de banda les pors. És important que se sentin segurs, transmetre que no els maltractaran i que ningú no els ha d'acusar de "xivatos", ja que comunicant una injustícia ajuden a qui està patint.

Algunes de les qüestions que podem plantejar al petit grup d'observadors podrien ser:

- *Sabeu per què us he demanat que vingueu?*
- *Sabeu què es fa en aquest espai?*
- *M'agradaria que m'ajudéssiu a resoldre una situació...*
- *Però abans ens presentarem...*
- *Esteu bé al centre?*
- *Hi ha persones que no s'ho passen bé al centre. En sabeu d'alguna? Heu vist alguna vegada algú que s'ho estigui passant malament?*
- *Sabeu què és l'assetjament?*
- *Sabeu com és i què fa la persona que assetja?*
- *Sabeu com és i què sent la persona assetjada?*
- *Hi ha persones que ho veuen i no fan res? Per què?*
- *Què vol dir per a vosaltres ser "xivato"? Us sembla que és el mateix que comunicar que algú està patint una injustícia?*
- *Ens assembla que ara algú està patint assetjament i m'agradaria que m'ajudéssiu. Sabeu qui és? Sabeu qui està assetjant? Necessitem saber qui són aquestes persones per poder-les ajudar.*
- *Què podem fer?*
- *Podem comptar amb vosaltres?*
- (...)

ANNEX4: ENTREVISTA A LES FAMÍLIES

COMUNICACIÓ DELS FETS

Recomanacions generals

- És important que es faci una presentació clara, amb una comunicació calmada.
- És important utilitzar les eines de comunicació adequades (empatia, missatges en primera persona, etc.) per no alarmar excessivament la família.
- És important explicitar que l'escola i la família tenen el mateix objectiu i per això es demana col·laboració i compromís.
- Es recomana valorar l'esforç i la feina feta per la família.
- Es recomana transmetre confiança en el fet que les coses poden millorar.
- Es recomana evitar:
 - centrar-se en la persona en lloc de tractar el fet,
 - jutjar ni fer sentir culpable la família.

Recomanacions per a l'entrevista

1. Notificar el fet, sense minimitzar-lo ni sobredimensionar-lo, i explicar que s'ha donat un incompliment de les normes d'organització i funcionament de centre.
2. Comunicar a la família l'actitud de tolerància zero enfront les conductes assetjadores.
3. Demanar a la família què els han explicat els seus fills i filles per poder contrastar la informació.
4. Preguntar a la família quina és la seva opinió sobre els fets i com s'ha sentit per poder tenir referències sobre el seu posicionament.
5. Explicar a la família que el centre treballa de manera preventiva amb un protocol d'actuació per a aquests casos.
6. Destacar l'oportunitat de poder abordar la situació i intervenir de forma educativa amb l'alumne, juntament amb la col·laboració i implicació de la família.
7. Finalment, agrair la seva col·laboració i citar-los a una entrevista al més aviat possible per comunicar les intervencions que el centre durà a terme i demanar-los el seu compromís.

ANNEX 5: ACCIONS EDUCATIVES ESPECIALITZADES

Les accions educatives especialitzades destinades a l'infant o adolescent i la seva família tenen diferent grau d'intervenció:

Nivell I:

- **Notificació:** Notificació i reflexió sobre la conducta antisocial realitzada per l'infant o adolescent per part del psicòleg de l'Equip, amb l'objectiu de mostrar la responsabilitat del menor i les conseqüències que es deriven de les seves accions i aconseguir-ne la no reincidència.
- **Orientació familiar:** Pautes donades als pares del menor pels tècnics de l'Equip per donar resposta als dubtes o dificultats que tenen per fer front a la situació que se'ls ha plantejat. Poden anar des de normes de convivència, hàbits de vida, assessorament sobre recursos disponibles... que podran ser actualitzades quan es consideri necessari per ambdues parts.

Nivell II:

- **Mediació i conciliació:** Procés de trobada entre el menor de 14 anys infractor i la persona perjudicada, després d'una valoració prèvia de la viabilitat de la mateixa. La finalitat és reflexionar sobre la causa del conflicte, assumir les responsabilitats pertinents i arribar a un consens on totes les parts que intervenen se sentin reparades.
- **Reparació a la víctima/societat:** Acció voluntària i consensuada amb el menor de 14 anys infractor relacionada amb la conducta antisocial que reporti un benefici al perjudicat o a la societat en general, promovent la responsabilitat de l'autor davant els fets i les conseqüències generades.
- **Protocol d'acord familiar :** En cas de detecció de disfuncions parentals concretes i existència de voluntat per realitzar canvis, es pot establir un acord per escrit i signat per totes les parts (pares i menor) de modificar algun comportament per corregir les disfuncions detectades. En cas de valorar-se adient, es farà un seguiment del compliment d'aquest acord.

Nivell III:

- **Programa de pensament prosocial:** Aplicació del programa de pensament prosocial de V. Garrido i A. M. Gómez per dotar d'eines útils als infants o adolescents per fer front a les dificultats que apareguin.
- **Programa d'habilitats socials i cognitives:** Aplicació de tècniques de millora de les habilitats socials com l'assertivitat, la cerca d'alternatives, l'empatia... que s'ha demostrat útil com alternativa al conflicte.
- **Programa Límits:** Aplicació de tècniques donar suport i assessorament a les famílies amb menors infractors per tal de prevenir i tractar les conductes de risc dels seus fills. Centrat principalment en problemàtiques de consum de substàncies tòxiques i de transgressió de normes.

Nivell IV:

- **Tractament ambulatori:** Derivació a un servei especialitzat en Salut Mental (Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ)) per tractar aspectes psicològics concrets relacionats amb la conducta antisocial de l'infant o adolescent. Així, es pot donar resposta a l'existència de trastorns mentals, problemes d'addicció a substàncies tòxiques...
- **Programa d'acció educativa intensiva i continuada:** Intervenció específica i intensiva durant un màxim de 6 mesos per part de l'educador de l'Equip on es valora la necessitat d'un seguiment acurat de les activitats diàries de l'infant o adolescent amb la finalitat educativa i d'establiment d'hàbits quotidians per donar resposta a les necessitats detectades i relacionades amb el fet infractor.

Nivell V:

- **Accions educatives d'àmbit comunitari:** Promoure xarxa de col·laboració amb els diferents agents implicats d'un territori.

ANNEX 7 ATUACIONS AMB EL GRUP-CLASSE

1. Fer saber a l'alumnat que mantindrem una **postura de tolerància zero** enfront qualsevol tipus de conducta d'assetjament.
2. Realitzar **seguiments del clima relacional** de l'aula.
3. Treballar per crear un **clima escolar de rebuig a les conductes d'assetjament**, mitjançant tutories en les quals s'abordi el problema de manera indirecta (*role-playing*, estudi de casos, dilemes morals, etc.)
4. **Diferenciar el comportament del "xivato" de la conducta de denúncia** del patiment d'un company.
5. **Implicar l'alumnat en la creació d'un marc protector**, preventiu i corrector de l'aïllament i victimització a través d'iniciatives com "el cercle d'amics", tutories entre iguals, alumnat ajudant, equip de mediació, etc.
6. Dur a terme programes de [competència social](#) que facilitin el desenvolupament personal, social i moral de l'alumnat.
7. Educar en la [gestió positiva dels conflictes](#).
8. Implementar programes [d'habilitats socials](#) i relacionals per treballar [l'assertivitat](#).
9. Desenvolupar programes [d'educació socioemocional](#) per facilitar l'expressió dels sentiments i ser capaç d'empatitzar amb l'assetjat.
10. Proposar estratègies metodològiques (vegeu [Metodologies](#)) que ajudin a cohesionar el grup (mètodes cooperatius, etc.).

ANNEX 7: Intervenció amb les famílies

Intervenció amb la família de l'alumnat agressor:

Aquesta intervenció és delicada. Pot passar que la família es posicioni a la defensiva, ja sigui negant la responsabilitat del seu fill o fills, o bé justificant la seva conducta i traslladant la responsabilitat a altres persones, fins i tot a la víctima.

És important centrar l'interès en els fets i en com donar una resposta positiva proporcionant a cadascú l'ajuda que necessiti.

Valorar la conveniència d'atendre la família amb l'alumne o alumna present.

- Informar la família de la **gravetat del problema** i que no s'han de permetre ni consentir més agressions per part del seu fill. Comunicar-los que les conductes greument perjudicials per a la convivència que a més impliquen discriminació per raó de gènere, sexe, raça naixença o qualsevol altra condició personal o social, seran considerades **faltes especialment greus**.
- Comunicar les sancions i les actuacions que es duran a terme.
- Demanar la **col·laboració** a la família perquè el seu fill o filla **accepti la seva responsabilitat**, es disculpi amb el company assetjat i reperi el mal que li ha fet.
- Mostrar a la família la necessitat que els seus fills i filles aprenguin **altres formes de relacionar-se**.
- Oferir a la família **pautes** que els ajudin a treballar amb els seus fills l'autocontrol de la violència, fomentant l'autoestima, el desenvolupament de l'empatia i l'assertivitat, per facilitar el desenvolupament de criteris propis que els protegeixin de conductes grupals.
- Recollir els compromisos i acords entre la família, el centre i l'alumne o alumna en els [continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu](#).
- Orientar la família, si escau, sobre la necessitat de suports externs per a la superació del problema.

El web [Família i Escola. Junts x l'Educació](#) ofereix guies per a les famílies amb orientacions i recursos en el cas que els fills presentin conductes assetjadores:

- [Prevenició i detecció de l'assetjament](#)

Intervenció amb les famílies de l'alumnat seguidor i observador

Les propostes d'intervenció en una situació d'assetjament abasten els alumnes directament implicats, els seguidors i els observadors, així com les seves famílies. En el cas que fos necessari entrevistar-se amb aquestes famílies, es recomana que les entrevistes es facin individualment.

Tanmateix, es poden organitzar sessions formatives i d'intercanvi per a les famílies dels alumnes seguidors i observadors que proporcionin eines que facilitin la seva tasca educativa per desenvolupar en els fills els valors del respecte i la responsabilitat. La pàgina web [Família i Escola. Junts x l'Educació](#) ofereix aquests mòduls formatius, que tenen com a objectius:

- Sensibilitzar les famílies sobre el valor del respecte o la responsabilitat i la importància de treballar-los amb els fills.
- Orientar i assessorar les famílies sobre com fomentar el respecte o la responsabilitat en els seus fills.
- Possibilitar l'intercanvi d'experiències i l'aprenentatge entre iguals.

[Mòdul autoformatiu sobre el valor del respecte](#)

[Mòdul autoformatiu sobre el valor de la responsabilitat](#)

ANNEX 8 REGISTRE I SEGUIMENT

Registre del fet

Registre de fets

Data

Persona que fa l'informe:.....

Alumnat implicats (noms i cursos):.....

* Assetjat/da.....

* Assetjador/a.....

Lloc i hora del fet:

Descripció del fet:

.....

.....

Procediment de resolució del cas:

.....

.....

Procediment d'intervenció

Registre d'actuacions

Actuacions realitzades amb l'alumne/a assetjat/da*

Actuacions:.....

Data:.....

Amb el grup-classe

Actuacions:.....

Data:.....

Amb la família

Actuacions:.....

Data:.....

Acords presos:

amb l'alumne/a assetjat/da*

Acords:.....

Data:.....

Amb el grup-classe

Acords:.....

Data:.....

Amb la família

Acords (inclosos en la carta addicional de compromís educatiu)

.....

Data:.....

Actuacions realitzades amb l'alumne/a assetjador/a*

Actuacions:.....

Data:.....

Amb el grup-classe

Actuacions:.....

Data:.....

Amb la família

Actuacions:.....

Data:.....

Acords presos:

amb l'alumne/a assetjador/a*

Acords:.....

Data:.....

Amb el grup-classe

Acords:.....

Data:.....

Amb la família

Acords (inclosos en la carta addicional de compromís educatiu)

.....

Data:.....

* En el cas que hi hagi diversos alumnes implicats, es recollirà també aquesta informació de cadascun d'ells.

Seguiment 1: (s'ha aturat la situació de maltractament? Valoració)

amb l'alumne/a assetjat/da

Revisió:.....

Data:.....

Amb el grup-classe

Revisió:.....

Data:.....

Amb la família

Revisió (dels acords inclosos en la carta addicional de compromís educatiu).....

.....

Data:.....

Seguiment 1: (s'ha aturat la situació de maltractament? Valoració)

amb l'alumne/a assetjador/a*

Revisió:.....

Data:.....

Amb el grup-classe

Revisió:.....

Data:.....

Amb la família

Revisió (dels acords inclosos en la carta addicional de compromís educatiu).....

.....

Data:.....

* En el cas que hi hagi diversos alumnes implicats, es recollirà també aquesta informació de cadascun d'ells.